

Akt nr:
R-E1a-1712

AU\$R-E1a-1712

6255-2

R 2-1712

Kungl. Lantbruksstyrelsens
arkiv

LANTBRUKSSTYRELSEN

3 APR 1957

DIARIE Nr

SAK Nr

Handlingar angående

"Hedbacka dikningsföretag av år 1954"

i Bjärby socken, Grästorps kommun av Skaraborgs län;

upprättade år 1954 vid syneförrättning

enligt vattenlagen

av

Jaak Lippert.

Förrättningsman.

2 x 1712

RAPPORT över verkställd ~~besiktning~~ avsyning.

Företagets namn

Hedbacka dikn.företag av år 1954

Socken

Bjärby

Län

Skaraborgs

~~Övervakare~~ — Förtroendeman — ~~Övervakare~~

Lantbr. Karl Fält, Hedbacka, Flakeberg.

Statligt stöd bev. av lbrstn den —	Bidrag till utförandet, kr —	Bidrag till rensning, kr —	Lån, kr —
Statligt stöd bev. av lbrnämnden den 18/10-1956	Bidrag till utförandet, kr 520:-		
Nu tillstyrkes till utbetalning	av bidrag till utförandet, kr 520:-	av bidrag till rensning, kr —	av lån, kr —
Arbetstid jml. V. L. 10:62 31/12-1958	Förlängning jml. V. L. 7:58 —	Kontrakterad arbetstid 1/10-1961	Kontrakterad arbetstid förlängd till —

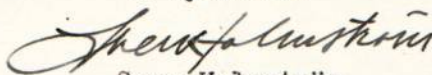
avsyningen

Vid ~~besiktning~~, som verkställdes av assistent J. Lippert
den 19 okt. 1956, har befunnits att företaget var utfört enligt den
fastställda arbetsplanen, varför det godkännes.

Företagets slutliga kostnader ha uppgått till 1300:- kronor.

Skara den 5 november 1956.

I tjänsten:

Sven Holmström
Lantbruksingenjör.

Protokoll vid syneförrättning enl.
vattenlagen för torrläggning av
mark tillhörande Töfta säteri
och Töfta Kristoffer Olofsgården i
Bjånby socken och Gråstorps kommun
av Skaraborgs län.

Den 5. apr. 1954 hos Karl Fält, Hedbacka, Flakeberg.

Närvarande: undertecknad e.o. assistent och förrätt-
ningsman samt följande sakägare:

sökanden: Karl Fält - äg. Töfta Kristoffer Olofsgn 1/2

av övriga sakägare: Sven Johansson - " - Töfta 18

Valter Larsson - såsom ordf. för "Olunda
df. av år 1928".

§ 1.

Upplästes det för förrättningsmannen utfärdade för-
ordnandet, som hade lydelse enl. bilaga A.

§ 2.

Något järn emot förrättningsmannen kunde icke utdröas.

§ 3.

Sven Johansson förenade sig med sökanden, bilaga C.

§ 4.

Sökanden och den, som sig med sökanden förenat, yrkade
på fördjupning av ifrågasvarande avlopp, så att deras hörav-
beredande mark må kunna på ett ändamålsenligt sätt torrläggas.

§5.

Förelades det på grundval av dessa ykanden upprättade förslaget till de ifrågavarande markernas bättre terrälläggning med därtill hörande handlingar.

§6.

Upplästes förrättningsmannens utlåtande, som hade lydelse enligt bilaga I.

§7.

De båda delägarna i företaget förenade sig om utförandet och framtida underhållet av ifrågavarande avlopp enligt det vid syneförrättningen upprättade förslaget, bilaga D.

§8.

Att mottaga och förvara till företaget hörande handlingar och ritningar utsåg förrättningsmannen Karl Fält, Hedbocka, Flakeberg.

§9.

Som intet vidare forns att till protokollet anteckna förklarades förrättningen avslutad och sammanträdet upplöst.

Ort och tid som ovan.

I tjänsten:
J. Lippert,
förrättningsman

IIIM 50 53

3.

Jnr 1110

Bil. A

Förordnande.

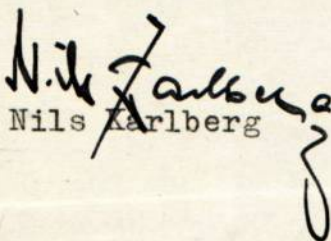
E.o. assistenten Jaak Lippert, Skara, förordnas härmed att i stället för lantbruksingenjören Sven Hallin i laga ordning verkställa ifrågavarande förrättning; och införsväntas bevis om förordnandets emottagande.

Mariestad å landskansliet den 30 april 1953.

På länsstyrelsens vägnar:

Leo Wohlstein

Nils Karlberg

✓ Avskrifter: LbruksSt., lantbruksnämnden.

Insändes till Torrlägningsnämnden.
Adress: vederbörande hushållningssällskap.

E. D. 230-49
1949

Lantbr.
Länsnämnden i Skaraborgs län

Ink. den 20/9 1948 Dnr. 449.
Besv. den 1/10 1948

Till

Länsstyrelsen i Skaraborgs län.

Härmed anhålles vördsamt om förordnande för behörig förrättningsman att handlägga syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen för torrläggning av mig tillhörig mark inom

Björby socken(-nar) av Skaraborgs län. Förteckning över fastigheter, som väntas bli berörda av företaget, återfinnes å omstående sida. Företaget avser utlopps för planerad

färdledning av Hårsjöfjärden Olafsgården

Här uppgives så fullständigt som möjligt företagens beskaffenhet (dikning, avloppering, sjösänkning, invallning e. d.), vidare företagens

omfattning (areal som skall torrläggas, avloppens längd o. d.), om flötled, damm, järnväg, landsväg, e. d. beröres m. m.

Olunda färdledning för byggnad av år 1928 beröres. Området finnes markerat på dess karta.

Närmaste järnvägsstation Flakeberg.

Meddelanden angående förrättningen kunna ställas till undersecknad

Olunda, Flakeberg

Titel, namn och fullständig adress samt telefon.

Olunda

den 18/9

1948

Karl Fält

(tel. Flakeberg 97)

Av företaget väntas nedanstående fastigheter bliva berörda.

Fastighet:

Ägare:

Wittkeffs Olofsg: n
Tofsa Petersi

Harl Fält
Sven Johansson

30/44.

FÖRORDNANDE

Lantbruksingenjören S. HALLIN, Skara
~~Distriktslantmätaren~~

förordnas härmed att i laga ordning verkställa
ifrågavarande förrättning; och införsäntas bevis
om förordnandets emottagande.

29 SEP. 1949

Mariestad ö landskansliet den

PÅ LÄNSSTYRELSENS VÄGNAR:

J. Sunnerholm

SKARABORGS LÄNS
LANDSKANSLI

29 APR 1953

III M 50 53

Lee Wehlstein
Lee Wehlstein

Torrlägningsnämnden får till förrättningsman föreslå:

den ..... 19.....

På Torrlägningsnämndens vägnar:

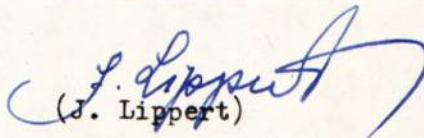
F ö r t e c k n i n g

Över underrättelser ang. slutsammanträde hos Karl Fält, Hedbacka, Flakeberg,
måndagen den 5 april 1954 klockan 10.00, vilka denna dag avsänts till:

Karl Fält,	Hedbacka, Olunda,	<u>Flakeberg</u>
Sven Johansson,	Töfta,	<u>Grästorp</u>
Ordf. i "Olunda dikningsföretag av år 1928"		
Valter Larsson,	Börje Bryntesgården,	<u>Flakeberg</u>

Skara den 24 mars 1954.

I tjänsten:

(J. Lippert)

Förrättningsman

Jag förenar mig härmed med sökanden
till den synförrättning, som orser torrläggning av
mark tillhörande Kristoffer Olofsgården i Bjärby
socken och yrkar jag på företagets utsträckning så,
att jämväl min därav beroende mark må kunna
på ändamålsenligt sätt torrläggas

Töfta säteri, Gråstorp den 15 febr. 1954.

Erik Johansson

Bestyrkes i Hämsten

f. Löppert,
förrättningsman

Undertecknade förena oss om att utföra
och för framtiden underhålla "Hedbacka dränings-
företag av år 1954" enligt det av assistenten
J. Lippert år 1954 vid synförrättningen enligt
vattenlagens upprättade förslaget.

Hedbacka, Flakeberg den 5. apr. 1954.

Karl Fält

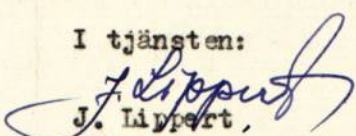
Sven Johansson

Bestyrkes i tjänsten:

J. Lippert,
förrättningsman.

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
<u>Bjärby socken.</u>							
<u>Töfta 1⁸</u>							
Sven Johansson							
Åker, mylla på lera	1	0.11		1760:-	2200:-	440:-	48:-
- " -	2	0.11		1760:-	"	440:-	48:-
- " -	3	0.43		1650	"	550:-	237:-
Summa		0.65					333:-
<u>Töfta Kristoffer Olofsg:n 1¹²</u>							
Karl Fält							
Åker, mylla på lera	4	0.22		1980	2200:-	220:-	48:-
- " -	5	0.17		1540	"	660:-	112:-
- " -	6	0.15		1980	"	220:-	33:-
- " -	7	0.30		1210	"	990:-	297:-
- " -	8	0.51		1650	"	550:-	281:-
Summa		1.35					771:-
<u>Sammandrag.</u>							
<u>Töfta 1⁸</u>							
Sven Johansson	1 - 3	0.65					333:-
<u>Töfta Kristoffer Olofsg:n 1¹²</u>							
Karl Fält	4 - 8	1.35					771:-
Summa		2.00					1.104:-
Hedbacka, Flakeberg den 5 april 1954.							
I tjänsten: S. Lippert Förrättningsman							

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Öppet dike A - B.</u>				
0+34-1+50	116	Schaktning av lera m ³	195	2:30	448:50	
1+50-2+21	71	- " - "	100	2:30	230:-	
0+34-1+50	116	Spridning av jordvalla "	195	0:60	117:-	
1+50-2+21	71	- " - "	100	0:60	60:-	
		Arbetsledning och oförutsett			84:50	940:-
		<u>Summa kronor</u>				940:-
		 <u>Sammandrag.</u>				
0 - 2+21	221	Öppet dike A - B	295			940:-
		 Hedbacka, Flakeberg den 5 april 1954.				
		I tjänsten: J. Lippert, förrättningsman				

ARBETSBESKRIVNING.

Innan arbetet påbörjas skall avvägning och utsättning på minst var femtionde meter genom sakkunnig person verkställas.

Vid arbetets utförande iakttages

att förekommande dikeskrökar ej få göras skarpa, utan böra i möjligaste mån uträtas eller avrundas;

att där dike går i rågång, bör grävningen så verkställas, att rågången och dikets mittlinje komma att sammanfalla;

att vägbana, bebyggd eller trädgård ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord;

att förefintliga gränsmärken ej må genom arbetet rubbas eller döljas, såvida icke dessförinnan genom vederbörlig lantmätare försorg nya märken blivit utsatta;

att förrättningsens fixpunkter icke utan tvingande skäl må förstöras. Måste så ske, skall fixpunkten ifråga genom sakkunnig person ersättas med en ny sådan;

att i grävningstabell angivna djupsiffror äro beräknade i förhållande till de avvägda dubbarna;

att genomgrävd vägbana snarast möjligt skall återställas i fullgott skick;

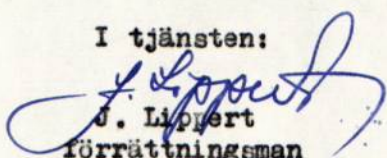
att entreprenören ålägges att taga del av bestämmelserna i denna arbetsbeskrivning

att huvudfixpunkt för höjdbestämmningen är:

inhuggen triangel i berg c:a 17 m. söder om p. 2+28 å höjden + 7.97 m.

Hedbacka, Flakeberg den 5 april 1954.

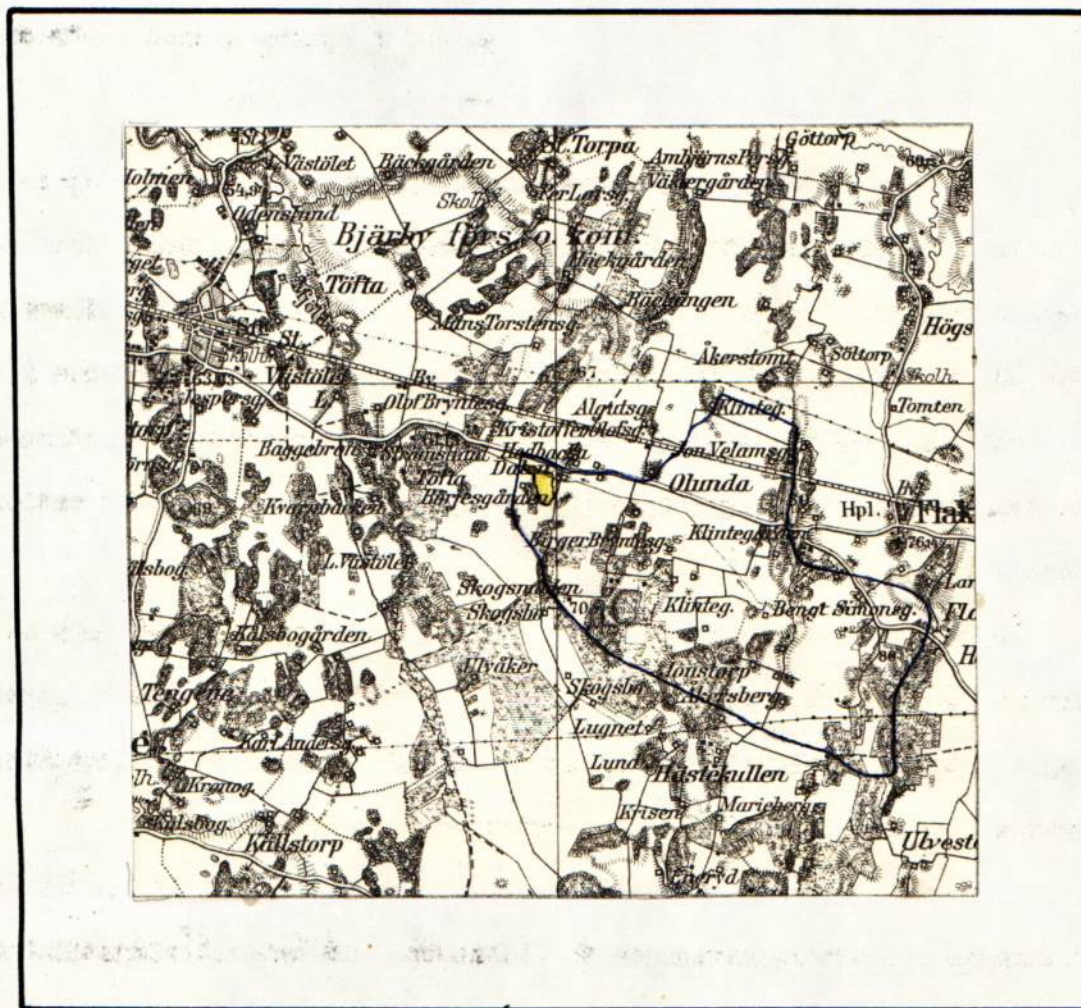
I tjänsten:

J. Lippert
förrättningsman

KOSTNADSFÖRDELNINGSLÄNGD

Fastighet Ägare m. m.	Sök. o. likst. = S	Båtnad kronor	Fastighets andel i			Samfällighets andel i gemensamma kostnader procent
			för särskild av- delning beräknad kostnad kronor	för samfällig- heten beräknad kostnad kronor	samfällig- hetens verkliga kostnad procent	
			4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
<u>Bjärby socken.</u>						
Töfta 1 ³						
Sven Johansson	S	333:-		284:-	30.163	
Töfta Kristoffer Olofsg:n 1 ¹²						
Karl Fält	S	771:-		656:-	69.837	
Summa		1.104:-		940:-	100.000	
Hedbacka, Flakeberg den 5 april 1954.						
I tjänsten: J. Lippert förrättningsman						

Översiktskarta.

Skala 1:50 000 .

Utlåtande vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Töfta och Töfta Kristoffer Olofsgården i Bjärby socken, Grästorps kommun av Skaraborgs län.

Ifrågavarande företag, som avser fördjupning och utvidgning av ett i sydöstlig huvudriktning flytande avlopp genom och från vattenskadade marker, belägna omkring 2,5 km öster om Grästorps kyrka, inom nederbördsområde n:r 143 för möjliggörande av bättre torrläggning är enligt bestämmelserna i 7 kap. vattenlagen att anse såsom dikning. Belägenheten framgår av omstående översiktskarta, där torrlägningsområdet utmärkts med gul färg och vattensamlingsområdets gränser med blå linjer.

Då de båda av företaget berörda fastighetsägarna förenat sig om dess utförande och underhåll, bilaga D.... och de i 10 kap. 35 § andra stycket vattenlagen intagna bestämmelserna ej lägga hinder i vägen, har förrättningen på sakägarnas begäran handlagts utan biträde av gode män.

Över till uppgrävning ifrågasatta avloppssträckor hava profil- och sektionsritningar upprättats utvisande förhållandena vid undersökningstillfället, varjämte de härav beroende vattenskadade markerna avfattats å nivåkarta. Å denna karta är den till uppgrävning avsedda avloppssträckan utmärkt med dubbla röda linjer och de röda bokstäverna A - B. Dubbla röda linjer beteckna härvid, att avloppet skall utföras som öppet dike. Avloppets blivande dimensioner hava å profil- och sektionsritningarna utmärkts med rött.

Vattensamlingsområdet har uttagits å generalstabens karta och delvis uppgåtts å marken. Storleken har med blått angivits å profilritningen. Den största till avrinning kommande vattenmängden har i fråga om avlopp för flöden antagits komma att uppgå till 1.2 liter pr sekund och hektar. Medelvattenmängden under vegetationsperioden har antagits vara 0.05 liter pr sekund och hektar.

På grundval av de sålunda uträknade vattenmängderna har avloppet dimensionerats för möjliggörande av torrläggning till ändamålsenligt djup av all härav beroende mark, tillhörig sökanden och den, som sig med sökanden förenat.

Den mark, för vilken dikningen medför alstringsbåtnad, och som alltså skall ingå i företaget, begränsas å nivåkartan av en streckad svart linje så belägen, att all därutanför liggande mark torde kunna till fullo torrläggas utan hinder av nuvarande vattenförhållanden i till uppgrävning avsedda avloppssträckor.

För utrönande av den genom företaget uppkommande båtnaden har förrättningsmannen efter i 7 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder verkställt uppskattning, vars resultat i detalj föreligger i den bilagda värderingslängden.

Den å kartan avfattade och enligt förenämnda längd förbättrade marken är att anse som en torrläggningssamfällighet, för vilken skäl till uppdelning i olika avdelningar ej förefinnes.

Kostnaderna för företagets utförande skola sålunda fördelas på delägarna i mån av båtnaden för vars och ens mark. Den sålunda uträknade deltagningsskyldigheten finnes för varje fastighet angiven i kolumn 6 av kostnadsfördelningslängden, där den är uttryckt i procent av samfällighetens totalkostnad. I kolumn 5 är det häremot svarande beräknade kostnadsbeloppet angivet.

Kostnaderna för avloppens underhåll skola fördelas efter samma grunder, som för färdigställandet angivits.

Avgift, varom förmåles i 11 kap. 95 § vattenlagen, skulle understiga femton kronor och behöver förty ej erläggas.

Kostnaderna för syneförrättningen skola fördelas på delägarna efter samma grunder, som för grävningskostnaderna angivits.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen får förrättningsmannen i fråga om företaget ytterligare bestämma:

att det skall, därest sökandena önska fullfölja detsamma, utföras i fullständig

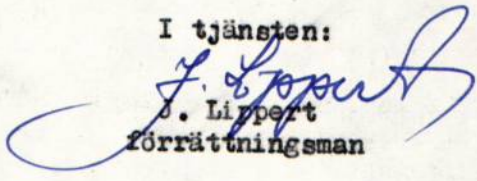
överensstämmelse med bestämmelserna i detta utlåtande med därtill hörande ritningar och handlingar;
att under arbetstiden vatten ej får uppdämmas eller påsläppas på sätt att skada uppstår;
att ras eller förskjutningar, som till äventyrs inträffa, omedelbart skola avhjälpas och nödiga släntförändringar eller förstärkningsåtgärder vidtagas;
att arbetena må begynna så snart detta utlåtande vunnit laga kraft, samt böra vara bragta till slut före utgången av år 1958;
att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och godkänts av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör samt
att det skall benämnas "Hedbacka dikningsföretag av år 1954".

Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbygdens vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vattenlagen skola vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

Hedbacka, Flakeberg den 5 april 1954.

I tjänsten:

J. Lippert
förrättningsman